

Kaikki tiet vievät Roomaan

Tänä syksynä ryhmä Järvenpään lukion opiskelijoita vieraili Roomassa. Projekti ei sijoittunut vain Roomaan, vaan siihen kuului luentojen sarja 2015 keväällä ja syksyllä. Luennoilla opittiin Rooman historiasta, legendoista, tieverkostoista ja kulttuurista.

Opimme myös Italian kielen alkeita: miten tilata ruokaa, sanoa huomenta ja kiittää. Jokaisen luennon jälkeen into Roomaa kohtaan vain kasvoi ja viimeisillä viikoilla jännitys oli jo sietämätöntä. Luennot loppuivat mahtavaan lavastettuun italiaiseen illalliseen, jota mukana olleet opettajamme Tommi Suvensaari ja Suvi Randeon kutsuivat viimeseksi voiteluksi.

Lentokentällä tunne oli hiukan epätodellinen. Pääsisimmekö todella kaupunkiin, josta olimme kuulleet niin paljon ja jota varten olimme valmistautuneet niin suurella vaivalla? Koko ryhmästä huokui odotuksen tunne. Tällä kertaa ongelmat tulivat matkalla kohti Roomaa, sillä koneessa oli hydraulikkavika ja lento myöhästyi muutamalla tunnilla. Onneksi toinen kone saatiin hankittua ja matka alkoi.

Castello Sant'Angelo. Kuva: Olli Puumalainen

Koneen laskeuduttua alkoi kolmenkymmenen minuutin taksimatka kohti nunnien ylläpitämää hotelli Villa Mariaa. Kotiuduimme

nopeasti ja lähdimme opettajiemme johdolla kohti Roomaa. Ensimmäisenä suuntasimme Gianicolo-kukkulalle, jolta avautui henkeäsalpaavat näkymät Rooman kaupunkiin. Roomassa näimme ja kuulumme paljon; siksi kerronkin muutamasta kokemuksesta, jotka jäivät parhaiten mieleen.

Tunteita ja tuoksuja

Yksi ehkä parhaista ja ikimuistoisimmista kokemuksista Roomassa oli paavi Fransiscus I:n audienssi. Oli hienoa päästä seuraamaan yhden maailman vaikutusvaltaisimpien ihmisten joukkoon kuuluvan henkilön aiheuttamia reaktioita. Paavia odottaessa ihmiset ympärillämme olivat jännittyneitä ja innoissaan. Tavallaan tilanne muistutti konserttia, jossa ihmiset odottavat näkevänsä lempiartistinsa. Kun paavi lopulta saapui, yleisö räjähti. Ihmiset huusivat ja raahasivat lapsiaan kohti Fransiscusta, kun hän ohitti heidät autollaan. Vaikuttavinta ehkä oli se, kun paavi alkoi puhua ja koko Pietarinkirkon aukio vaikenä. Paikalla oli varmaankin useampia tuhansia ihmisiä, ja kaikki olivat hiiskumatta. Paaville luettiin kaikki, jotka olivat häntä tulleet tervehtimään, ja meidät esiteltiin englanninkielisten joukossa Järvenpään lukiona. Paavi puhui italiaksi ja se käännettiin englanniksi, saksaksi ja espanjaksi. Franciscus puhui siitä, kuinka kaikki ovat tervetulleita tilaisuuteen uskostaan riippumatta ja miten kaikkien tulisi rakastaa toisiaan.

Ostia. Kuva: Olli Puumalainen

Toinen mieleenpainuva kokemus minulle oli vierailu Ostiaan – Mussolinin ylös kaivauttamaan antiikkiseen Rooman imperiumin satamakaupunkiin noin 30 kilometriä Roomasta länteen. Kaupunki on yllättävän hyvin säilynyt ottaen huomioon, että se on 2 500 vuotta vanha ja ollut hautautuneena maahan useita vuosikymmeniä. Tuossa ympäristössä tunsin, kuinka historia ja antiikin Rooman imperiumi heräsi henkiin. Kävelimme samoja teitä, joita ihmiset ovat kävelleet jo ennen ajanlaskun alkua. Ostiassa myös huomasin paremmin millainen antiikin katukuva on ollut, koska Roomaan ovat vaikuttanut lukuisat arkkitehtuurin suuntaukset, ja se on elänyt ja kasvanut ajan mukana, toisin kuin Ostia, joka on jähmettynyt aikaan. Kaupungissa oli lukuisia kylpylöitä, kerrostaloja, temppeleitä, yksityisasuntoja eli villoja ja kauppoja. Siellä myös ymmärsin kuinka kehittyneitä antiikin kulttuuri ja arkkitehtuuri oli.

Kolmas mieleenpainuvinta ja paras asia ja oli ehdottomasti ruoka. Italialaisen keittiön antimet ovat mahtavia ja Roomassa sen huomasin. Pasta, pizza tai mikä tahansa muu oli lähes poikkeuksetta aina hyvää. Aito italialainen pasta ja pizza olivat jotain aivan muuta kuin mitä Suomessa on mahdollista saada. Ensimmäiset päivät söimme vain ulkona, mutta myöhemmin vaihtoehtona oli illalliseen sijaan käydä hakemasta kaupasta jotakin ja mennä hotellihuoneeseen tekemään itse omat ruoat, muttaa lopputulos saattoi olla yhtä suuri makunautinto kuin ravintolassa syönti. Paras ateria, jonka söin oli todennäköisesti perinteinen pasta carbonara.

Näimme myös paljon muuta, kuten Circus Maximuksen, Augustuksen rauhantempelin, "kermakakun" eli Monumento nazionale a Vittorio Emanuelen, Colosseumin ja paljon muuta. Matka oli todellakin unohtumaton kokemus.

Valloitusretki Roomaan

Maanantaina 5. toukokuuta aamukuudelta matka Roomaan alkoi Helsinki-Vantaan lentokentältä, jonne projektilaiset kokoontuivat väsyneinä lyhyiksi jääneiden yöunien jälkeen. Lennolla onneksi osa ihmisistä pystyi jatkamaan lepäämistä osan kuluttaessa aikaa muilla tavoin.

[column size="three-fifth"]

Roomaan saavuttua alkoi koko matkan kiireellisin osuus, kun lentokentältä oli hotellin kautta päästävä mahdollisimman nopeasti Suomen Rooman-instituuttiin Villa Lanteen. Villa Lantessa sijaitsevat suomen taide- ja tiedeinstituutti sekä Suomen Vatikaanivaltion suurlähetystö, minkä ansiosta maaperä on Suomen ja alueella on diplomaattinen koskemattomuus. Itse rakennus on varsin kaunis renessanssihuvi, josta voidaan sanoa avautuvan yksi parhaista, jollei paras näkymä Roomaan. Illalla ohjelmassa oli tutustumista Circus Maximukseen ja Rooman gettoon. Circus Maximus oli roomalainen kilpa-ajorata kuuluisine keskikorokkeineen ja getto puolestaan juutalaisten asuinalue vainojen aikana.

[/column]

[column size="two-fifth" last="true"]

MIKÄ ROOMA-PROJEKTI?!

- Järvenpään lukion soveltava historian ja latinan kurssi YTK15.
- Koostuu Rooma-aiheisista luennoista ja tehtävistä pitkin lukuvuotta sekä varainkeruusta.
- Huipentuu loppukeväällä viikon pituiseen opintomatkaan Roomaan.
- Lukuvuoden 2013-14 projektin kulusta kerrottiin myös projektin omassa blogissa [täällä](#).

[/column]

Kurssin toisena päivänä tutustuttiin Rooman antiikkisen keskukseen Forum Romanumiin ja sen vieressä sijaitsevaan Colosseumiin. Ryhmälippujen avulla pääsee onneksi livahtamaan varsin pitkältä näyttävän jonon ohitse. Molemmissa kohteissa on yhteisen alustuksen jälkeen aikaa tutustua kohteeseen itse.

Colosseum kohoaa keskellä kaupunkia.

Forum Romanumilla sijaitsee myös Caesarin hauta, jolla voi vielä tänäänkin nähdä kukkia, mutta valitettavasti tällä kertaa kukkia ei haudalla näkynyt. Forum Romanumin jälkeen matka jatkui Colosseumille, joka oli ehkä matkan nähtävyyksistä sellainen jonka pystyi hahmottamaan harvinaisen hyvin yhdeltä paikalta käsin. Toinen tilanne oli Vittoriano Emmanuelin muistoksi pystyteyn muistomerkin kanssa. Kyseessä on aivan valtava ja pramea rakennus, jonka pystytetty yksinomaan tälle Italian vapaussankarille. Paikalliset ovatkin antaneet sille lukuisia lempinimiä kuten "kermakakku" ja "kirjoituskone", joka juontaa juurensa varmasti suuriin portaisiin sen edessä. Portaat saattavat turistista näyttää loistavalta paikalta istahtaa helteisenä päivänä, mutta se on virhe, sillä paikan vartijat herkeämättä hätistelevät pöllämystyneen turistin ylös pilleihin puhaltamalla.

Aivan muistomerkin vieressä sijaitsee Capitolium-kukkula, joka pitää sisällään kaksi eri museota, joissa vierailimme. Museoissa on äärimmäisen suuri maalaus- ja veistoskokoelma,

pitäen sisällään tunnettuja teoksia antiikin ajoilta. Viimeistään tässä vaiheessa matkaa kaikki oppivat, että kahdella parrakkaalla miehellä kuvattiin antiikissa jokia, kuten Capitolium-kukkulassa Tiberiä ja Niiliä. Siirtymä muistomerkillä Capitoliumille ei siis ole pitkä, mutta sen aikana kohtaa hyvin roomalaista liikennekulttuuria: jos tien yli haluaa jalankulkijana mennä, on otettava päättäväisesti askeleet tielle ja toivottava, että autot pysähtyvät – sillä muuten ne eivät sitä tee. Toki jonkinlaista harkintaa esimerkiksi rekkojen kanssa kannattaa käyttää, mutta pääsääntöisesti autot pysähtyvät hyvin kuvatulla tavalla.

Ruoka Italiassa on aivan oma maailmansa lounaspastoinen ja illallispitsoinen, unohtamatta aivan erityisen maukkaita jäätelöitä. Kannattaa maistaa ainakin pasta carbonaraa ja jotain hyvin yksinkertaista pitsaa kuten kinkkua ja rucolaa. Jos tavallinen pitsa alkaa tyyppiä, voi kokeilla erilaista versiota siitä tai jotain aivan muuta. Esimerkiksi calzone eli täytetty pitsa, joka sisältää täytteiden lisäksi kananmunaa tai lehtori Suvensaaren suosittamaa Trippaa eli vasikan mahalaukusta tehtyä roomalaista perinneruokaa. Ruokaa maistaneet projektilaiset kuvailivat Trippaa niin, että sitä kyllä syö ja maistaa, mutta eivät ottaisi sitä välttämättä uudelleen.

Paavi Franciscus I ja monikansallinen väentungos.

Keskiviikkona ohjelmassa oli joidenkin suuresti odottama paavin audienssi, jonne olimme onnistuneet saamaan liput ja vieläpä hyvälle paikalle. Ennen virallisen tilaisuuden alkua esiteltiin yleisölle kaikki audienssille kutsun saneet ja niin meidätkin esiteltiin englanninkielisten maiden joukossa Järvenpään lukion pyhiinvaeltajina. Varsinaisessa tilaisuudessa paavi puhui päivän aiheesta italiaksi, joka käännettiin muun muassa arabiaksi, englanniksi, espanjaksi ja ranskaksi. Tilaisuutta ennen ja sen jälkeen paavi kiersi Pietarinkirkon aukiota auton kyydissä tervehtien audienssiin osallistuvia. Tämän jälkeen söimme yhdessä kalleimmista ravintoloista matkalla, koska ruoka Vatikaanin läheisyydessä on ymmärrettävästi kalliimpaa kuin esimerkiksi Trasteveressa, jossa projektimme majoittui.

Ruokailun jälkeen aloimme käydä Mars-kentän nähtävyyksiä läpi oppien esimerkiksi Pantheonista ja Berninistä. Matkalle osui useampi aukio, joita elävöittivät joko katutaiteilijat tai mielenosittajat. Suurimmilta sählingeiltä kuitenkin vältyttiin ja näimme ainakin yhden pyhäinjäännöksen eli Pyhän Angeksen väitetyn kallon. Pantheonissa riitti ihmisiä, mutta moneen muuhun kohteeseen verrattuna liikkuminen siellä oli suhteellisen helppoa, joskin kovin hartaaksi nykyään kirkkona toimivaa entistä temppeliä ei voi sanoa.

Keskiviikkona ohjelmassa oli myös vierailu birgittalaisluostariin, jossa kuulumme luostarista ja sen historiasta suomalaiselta nunnalta suomeksi. Vierailua ennen ryhmäläiset pääsivät myös käymään yhdessä lukuisista roomalaisista jäätelöbaareista, jotka tulivat matkan aikana hyvinkin tutuiksi. Tästä paikasta erityisen teki sen koko ja suosio – yli 150 makua ja jonotuskulttuuri ei vastaa suomalaista. Onneksi tällä kertaa sattui kuitenkin kuulemma rauhallinen aika ostoksiin, vaikka kirjoittajan oma näkemys paikan kaoottisuudesta olikin jotain muuta.

*Antiikkista taidehistoriaa
parhaimmillaan.*

Torstaina palasimme Vatikaaniin ja teemana olivat Vatikaanin museot taideaarteineen sekä Pietarinkirkko. Vatikaanin museoihin pääsemiseksi oli vuorossa pitkäkökko jonotus Rooman auringon alla ja kaupustelijoiden seurassa. Jono kuitenkin liikkui varsin mallikkaasti useiden ollessa ryhmän mukana ja 1,5 tunnin jonotuksen jälkeen pääsimme sisälle museoihin. Vatikaanin museot ovat ensikertalaiselle äärettömän uuvuttava kokonaisuus, sillä taidetta riittää loputtomiin ja esimerkiksi tungos Sikstuksen kappeliin on suuri. Massan mukana pääsee liikkumaan ja sopivalla etenemistaktiikalla vauhdin saa pidettyä ryhmämatkalle sopivana. Jos museoista haluaisi saada kattavan kuvan, voisi aikaa viettää helposti viikkoja ja kuukausia. Museoista pidetään myös tarkoituksella auki – epämääräisen logiikan mukaan – vain tiettyjä osastoja ja aika ajoin näitä osastoja muutetaan niiden massiivisen koon vuoksi. Tämän ”remontointityön” ryhmämme sai myös kokea, sillä monen suuresti odottama Augustus-patsas jäi tällä kertaa näkemättä. Muutamalle ryhmäläiselle tämä kuulemma antaa tekosyn palata Roomaan uudestaan, joten aivan piloille päivä ei tästä mennyt.

Jos museot ovat massiivisia Vatikaanissa, niin ovat kirkot myös. Pietarinkirkon koon ja merkittävyuden tajuaa hyvin astuessaan sisään ja löytäessään muihin kirkkoihin kokovertailua tekevän mittakaavan keskilattialta. Pietarinkirkko itsessään on jo nähtävyys, mutta sen lisäksi sen sisältä löytyy maailman taidehistorian merkkiteoksia kuten

Michelangelon Pieta-veistos. Myös kirkon kupoli merkittävä, sillä sitä on pidetty esimerkkinä lukuisille eurooppalaisille pääkirkoille. Suurin osa kurssilaisista päättikin kiivetä kupoliin ja kävelyä oli reilusti yli 500 porrasta. Määrä ei itsessään ollut ongelma, mutta portaiden ahtaus ja vielä hirveämmin kaltevuus teki kyllä tehtävänsä jokaiseen kiipeäjään. Monille myös kirkon sisällä kupolista alas katsominen teki erityisen tiukkaa.

"Nyt latinistien pitäis kyllä tietää tää", kuultiin milloin minkäkin kirjoituksen luona.

Latinaa opiskeleville Vatikaanin museot sekä Pietarinkirkko hautakirjoituksineen on harvinainen aarrea. Koko Rooma voi pitää erityislaatuisena paikkana kyseisen kielen opiskeluun, sillä ympäri kaupunkia kaduillakin voi törmätä esimerkiksi seinälaattaan, joka kertoo tulvan korkeudesta antiikin ajalta ja latinaa sisältäviä monumentteja on aivan joka puolella. Roomassa voisikin viettää aikaa monta viikkoa tutkien pelkästään kaupungin piirtokirjoituksia.

Perjantaina luvassa oli hiukan erilainen päivä, sillä aamulla vierailimme englanninkielisen oppaan johdolla Pietarinkirkon alla sijaitsevassa nekropolissa, jossa pääsimme näkemään antiikin aikaisia sukuhautoja ja väitetyn Pyhän Pietarin haudan, joskin kyseinen teoria on hyvin kyseenalaistettu. Vierailu nekropoliksessa oli luostarivierailun ja audienssin

ohella yksi Järvenpään lukion Rooma-projektin erikoisuuksista. Tämän jälkeen suuntasimme toiseen tämän vuoden uututeen eli eväsretkelle Ostiaan eli Rooman satamaan ja logistiseen keskukseen, joka on yksi hyvin säilyneistä kaupunkikokonaisuuksista antiikin Roomasta. Eväät ostimme hotellin lähetyviltä paikallisista leipomoista ennen bussi- ja junamatkaa Ostiaan, jossa kiertelimme eväät syötyämme pitkään Välimeren auringon alla.

Jos Fontana di Trevin suihkulähteeseen heittää kolikon, palaa uskomuksen mukaan joskus takaisin Roomaan.

Ilalla oli ohjelmassa illallinen keuhutussa pizzeriassa Trasteveressa lopuilla projektin rahoilla. Kohtalaisen kuuma ravintolakokemus oli kuitenkin sen väärsti hyvän ruoan ja kylmän veden ansioista. Tämän jälkeen yhteisestä kassasta riitti rahaa vielä yöjätelöjen hankkimiseen.

Lauantaina ohjelmassa olivat loput Mars-kentän nähtävyydet, kuten esimerkiksi kaikkien odottama Keisari Augustuksen mausoleumi. Puolenpäivän maissa oli kuitenkin neljä tuntia vapaata aikaa ostosten tekoon, syömiseen ja joidenkin nähtävyyksien katselemiseen ennen lähtöä hotellin kautta lentokentälle Fiumicinoon. Lento saapui Suomeen puoliltaöin ja tämän jälkeen projektilaiset erkanivat omille teilleen –

käytännössä kotiin nukkumaan ja toipumaan viikon mittaisen –
mutta erittäin antoisan – valloitusretken rasituksista.